

Motion till riksdagen 2025/26:638

av **Matilda Ernkrans m.fl. (S)**

Starkare svenskt stöd och EU-stöd för återförande av bortförda ukrainska barn under Rysslands krig mot Ukraina

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska öka sitt politiska, juridiska och finansiella stöd till Internationella brottmålsdomstolen (ICC) i dess arbete att utreda och lagföra de ansvariga för tvångsdeportation och olaglig adoption av ukrainska barn under Rysslands krig mot Ukraina och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska ta initiativ till och aktivt stödja nya internationella diplomatiska och multilaterala initiativ för att öka pressen på Ryska federationen att omedelbart lämna ut information om de bortförda barnens vistelseort och status och medge deras återvändande till Ukraina, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska ge riktat stöd till ukrainska myndigheter och organisationer som arbetar med identifiering, återförande, rehabilitering och återintegrering av de bortförda barnen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att EU-medel inom ramen för EU:s finansiering ger Ukraina stöd till att få hem de ukrainska bortförda barnen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sedan Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina i februari 2022 har den ryska statsledningen genomfört en systematisk tvångsdeportation av ukrainska barn. Enligt ukrainska myndigheter har nära 20 000 barn förts bort från sina hem och placerats i den Ryska federationen eller på ockuperat ukrainskt territorium. Dessa barn har i många fall skilts från sina familjer, förts bort utan samtycke, placerats i ryska institutioner, adopterats bort till ryska medborgare och utsatts för så kallad "rusifiering". Detta innebär bland annat att deras identitet, språk och nationalitet har förändrats medvetet i syfte att radera deras ukrainska tillhörighet.

Denna form av systematiskt bortförande av barn utgör ett allvarligt brott mot folkrätten. Det strider mot både Genèvekonventionerna och Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen (ICC). Därför har ICC redan utfärdat arresteringar av Vladimir Putin och Rysslands barnrättskommissionär Maria Lvova-Belova för deras personliga ansvar i dessa brott. Att medvetet förflytta barn från en nation till en annan under ockupation eller krig räknas som både ett krigsbrott och ett brott mot mänskligheten.

Trots det växande internationella trycket fortsätter Ryssland att dölja information om barnens öde. Många av barnen är fortfarande försvunna och tusentals familjer i Ukraina lever i ovisshet om var deras barn befinner sig. Denna ovisshet förstärker de psykiska trauman som dessa familjer redan lider av efter år av krig, förluster och förstörelse.

Sverige har hittills gett ett brett och viktigt stöd till Ukraina. Men när det gäller de bortförda barnen krävs ännu mer riktade och kraftfulla insatser, politiskt, finansiellt och diplomatiskt. Sverige behöver öka sitt stöd till ICC, så att domstolen får de resurser som krävs för att genomföra utredningar, identifiera fler ansvariga och väcka åtal.

Sverige kan också göra mer för att driva på för nya diplomatiska initiativ, inom exempelvis FN, OSSE eller genom koalitioner av likasinnade länder, för att öka pressen på Ryska federationen att lämna ut information om barnens identitet och vistelseort, samt medverka till deras omedelbara återvändande till Ukraina.

Sverige behöver ge ett konkret riktat stöd till ukrainska myndigheter och civilsamhällsorganisationer som arbetar med att identifiera, spåra, hämta hem och återintegrera de bortförda barnen. Detta kan inkludera finansiering av juridisk hjälp, psykosocialt stöd, familjeåterförening och dokumentation av brott.

Det är också angeläget att Sverige använder samarbetet inom EU och verkar för att EU:s finansiella stöd till Ukraina används också för dessa syften, så att arbetet kan skalas upp snabbt och nå så många barn som möjligt.

Att återföra dessa barn till sina familjer och sitt land är inte bara en juridisk skyldighet, utan en mänsklig och moralisk plikt. Sverige har möjlighet att gå i täten för detta arbete och visa att barns rättigheter inte får kränkas – varken i fred eller i krig.

Matilda Ernkrans (S)

Denis Begic (S)

Karin Sundin (S)